

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

Paulus quomodo docuerit fidem Christi. tit. 35

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

quia docet, quòd fides ante omnia opera iustificet & saluet. Vult habere remissionem peccatorum ante pœnitentiam, quia sola fides ante omnia opera iustificat, &c. Sed Christus dicit Marc. primo: Pœnitementi & credite Euangelio.

Primo loco ponit, Pœnitementi &c. Et Christus Mat. 23. inquit: Venite, possidete regnum patris mei, &c, quia esuriui, & dedistis mihi manducare. Ergò fides est præstatio operis, ad datam fidem pertinentis.

At dices: Hoc est homines trahere ad opera, vt per præstationem fidei, id est, per opera cœlum mereantur, sed sola & nuda fides iustificat & saluat. Respondeo: Christus docet nos Luc. 17. quòd cum omnia fecerimus, adhuc nos reputari seruos inutiles, adhuc est gratia, & gratis donatur nobis beneficium Christi. Nam non sunt condignæ passionis huius temporis. Roman. octauo: Catholici gratis adhuc sciunt sibi contingi promissiones, cum opera iam fecerint. At sectæ sic gratis volût omnia habere sine facto operum, & sic opera sunt media, & non merita.

Subindè hæc verba, Nuda fides, Sola fides, ignorat scriptura, & est inuentum sectariorum. Catholica Ecclesia quoties de fide loquitur, non excludit charitatem & opera: & quoties de operibus loquitur, nō excludit fidem. Ideò quòd sectæ diuidunt fidem à dilectionis operibus, hoc faciunt sine scriptura, & car. Ideò non sunt audiendi. Ex prædictis liquet, quàm sit deceptorie dictum, Fides sola & nuda ante omnia opera iustificat & saluat: differunt hæc, credulitas, & fides, & fiducia: Primum est acceptatio ad fidem: Alterum, præstatio fidei: Tertium, fiduciæ remuneratio.

PAVLVS QUOMODO DO-
cuerit fidem Christi.

TITVLVS XXXV.

li 5

Primò

PRIMò, aduersarij quotquot sunt, omnes volunt eò Paulum trahere, quòd intètio sua sit, quòd sola & nuda fides in Christum, sine addito operum, iustificet & saluet, & omninò sit inimica bonorum operum, quasi ea nihil faciant ad salutem & iustificationem, &c. & vbiunque de fide loquitur, ipsi addunt dictionem solam & nudam. Pro quo notandum, quòd tria de fide docet Paulus: Primò, quòd fides in Christum sit causa misericordiæ, quòd Deus peccatorem recipit, si dolet de peccatis suis. Secundo, quòd fides Christi non destruit legem, vel sola esse vult absque operibus, immò statuit & exigit legem id est, opera pietatis, fides. Tertiò, quòd hæc fides quæ est efficax per charitatē, id est, opera bona, habet magnam remunerationem in cœlo, etiam iuxta gradum & differentiam operum &c.

Primò, opinio Iudæorum est, quòd Deus nostri miseretur propter opera legis, id est, quòd obseruationes operum legis decalogi sint causa mouens Deum ad miserandum, quòd peccata dimittat & saluet, & probant hoc ex Leuitico 18. vbi dicitur, Ego Dominus Deus vester. Custodite leges meas atque iudicia. Et si feceritis illa, viuetis in eis. Et Deuter. 28. Si audieris vocem Domini, vt facias omnia mandata eius quæ ego præcipio tibi, venient super te omnes benedictiones, &c. Immo & in multis libris & locis dicit Deus: Si præcepta mea seruaueris, ero Deus tuus &c. Ideò Iudæi hodiè perseuerant in tali opinione, quòd obseruatio præceptorum Dei, sit causa misericordiæ, remissionis peccatorum, & salutis: & sic opera faciunt iustum, probum & saluum.

Contra illam Iudaicam opinionem vbiq; pugnat Paulus & omnes Apostoli. Et sic Roman. 3. dicit contra Iudæos Paulus: Arbitramur, id est, sic existimamus, quòd homo iustificatur fide, id est, Christo, absq;

absq; operibus legis, id est, quòd fides hæc est causa misericordiæ, & nõ opera legis. Nam idèò Deus misit filium suum in mūdum, vt nos si crediderimus in eum, propter ipsum acciperemus misericordiam, id est, remissionem, iustificationem & salutem. Si enim deberemus iustificari & saluari propter obseruantiam legis, & nemo seruat legem, Ioann. 7. ex toto corde & tota anima, quis posset consequi misericordiam? Subindè Paulus docet, quòd fides in Christum sit causa misericordiæ, & hoc probat, quòd Deus pater posuit supra eum omnia peccata nostra, Elai. 53. vt esset victima pro peccatis nostris, vt sic satisfaceret Deo, & nobis Deus iterum foret reconciliatus, Rom. 5. Ergò hæc effusio sanguinis & mors Christi, plus est, quam obseruatio decalogi. Per hoc igitur in fide sumus certi, quia Christus mortuus est, quòd ppter ipsum cõsequimur gratiam, & sic fides est causa quòd accipiamur in filios, Ioan. 1. & hæreditas regni promittatur sed nondum re illa habemus.

Secundò, loquitur de fide Paulus, quòd illa exigit opera legis, id est, obedientiam decalogi. Non est intentio Pauli, quòd hæc fides in Christum inceperit ante omnia opera, vel q̄ sola aut nuda iustificet, saluet, sufficiens sit, absq; sequela & addito operũ. Idèò inquit Rom. 3. Destruimus legem per fidem? id est, nunquid est nostra intentio, quòd sola illa nuda cogitatio fidei, absq; operibus decalogi, iustificet & saluet? Absit, immò legem statuimus per fidem, id est, nolumus fidem esse solam & nudam, absq; omni sequela & additione operum, sed exigimus & omninò volumus: Nam hæc obedientia decalogi est præstatio fidei, id est, opus, declaratio & officium fidei. Nam fides non est vana cogitatio, neq; in verbis cõsistit tantum, sed in operibus. Hoc fac quod credis, inquit Augustinus, & fides est. Credis quantumcunq; velis, quòd Deus propter CHRISTVM tibi remittat peccata:

cata: nisi etiam pœnitueris, vana est fides, Mar. 1. Ipsa pœnitentia & dolor cordis est fides. Ipsa observantia præceptorum est fides. Non separem fidem ab operibus, sed ex duobus illis, id est, cogitatione cordis & facto operis, est fides vera & integra. Cor primùm cogitatione in Deum eleuatur, & opus ostendit illam cogitationem esse veram, & hæc duo integrat fidem. Sola igitur & nuda fidei cogitatio, nō est vera & perfecta ac integra fides. Ideo Paulus non abiicit opera per fidem aut cogitationem illam nudam, sed statuit & exigit, &c. Et Christus Matth. 7. reiicit illam nudam & solam fidem: Non omnis, inquit, qui dicit mihi, Domine Domine, &c.

Insuper decalogi opera ante fidem Christi facta dicuntur opera legis: sed ex fide aut post fidem Christi facta, dicuntur opera gratiæ & fidei. Et illa nolunt distingui. At dicunt, Non negamus fidei opera, id est, quæ sequi debent, sed in alium finem fieri debent, præter opinionem iustificationis & salutis. Respond. Prophetam dicit Psal. 115. Credidi, propter quod loquutus sum. Quis enim facit opus aliquod, qui prius non credat in Deum? Cur oro, ieiuno, &c. Nemo negat fidem præcedere opera, sed tamen oportet quod hæc fides sit grauida operibus, & nihil præter tempus expectans opera bona faciendi. Inquies, nihil est actum & opus iustificationis & salutis faciunt, id est, efficiunt actualiter, sed sola fides. Respond. Nec hoc verum est, id est, fides mea, nec opera mea me iustificat, sed sola DEI misericordia effectiuè remittit peccata & saluat, Psalm. 63. gratiam, remissionem peccatorum, & gloriam salutis dabit Dominus. Si fides mea intraret actum iustificationis, gratia sola non iustificaret. Ideo docemus quod fides & opera media sunt, quæ apprehendunt à Deo iustificationem, sed ipsa non sunt, quæ iustificat. Ad opus ergo hoc, scilicet, quod apprehendatur iustificatio & salus, vtriusque necessaria.

necessarium est, & fides & opera, id est, pœnitentia & fides, Marc. 1.

Deus est, qui iustificat effectiuè per fidem, id est, medium fidei, Romanor. 1. dat salutem per opera misericordiæ, Mattth. 25. & possessionem tanquàm per media, sed ipse solus Deus, sua misericordia & gratia iustificat & saluat. Nuda ergò fides sine pœnitentia cordis non apprehendit iustificationem. Neque ergò fidei nudæ, neque operibus nudis tribuitur iustificatio, sed Deo soli, Romanor. 8. Deus est qui iustificat, Fides verò & opera apprehendunt & retinent iustificationem.

Tertiò docet Paulus, quòd hæc fides, quæ dilectionem operatur, habet sua præmia in hac & post hanc vitam: & maximè in cœlo, sicut dicit Christus Matt. 5. Merces vestra copiosa est in cœlo. Idèd si volumus loqui de exactione & rigore meriti, vbi meritum & precium sunt æqualia: sic nemo meretur cœlum, solus Christus semel hoc fecit. Hebræor. 9. Semel intravit sancta & cœt. Solum hoc vnicum est meritum, sufficiens atque debitum, vt dicitur, vita æterna: id est, Christi. Nobis verò distribuitur ex gratia & dono hoc meritum Christi, Romanor. 6. Gratia donum, vita æterna propter Dominum nostrum Iesum Christum. Ex gratia igitur, per hæc media, fidem & opera distribuitur salus. Et cuique iuxta gradus operum suorum, 1. Corin. 3. & 15. differt stella à stella. Vnicum est meritum Christi, quo ipse meruit omnia. Non sunt plura merita talia, sed hoc vnicum meritum distribuitur diuersimodè, nunquàm tamen potest euacuari, sicut est vnicus Sol, inquit Cyprian. lib. 4. Epistol. 7. qui omnibus lucet ex æquo, Domino vt seruo, viro vt mulieri: sed tamen in vsu vel augetur aut diminuitur, vnus em̄ scit melius vt Sole quàm alius, sic quoque salus hominis ex merito Christi vel augetur vel minuitur. Sic est vnum meritum

ritum Christi, ex æquo pro omnibus promeritum: Atque vnus plus gratus est altero, & eo melius vel-
tur in maius commodum. Et ideo ex illo vnico me-
rito Christi plus vel minus de præmio & gaudio re-
cipit corporaliter & spiritualiter, hic & in futura vi-
ta.

DE FIDE PETRI, VEL

Romane Ecclesie.

TITVLVS XXXVI.

TRIA sunt notanda. Primò, quòd sola
fides Petri aut Romanæ Ecclesiæ, est ve-
ra, quæ saluat, & nulla alia in toto mu-
do. Secundò, quòd nulla fides cuius-
cunq; etiam sectæ sic in vniuerso mun-
do denunciatür sicut fides Petri & Romanæ Eccle-
siæ. Tertio, quòd licet fides Petri & Romanæ Eccle-
siæ turbabitur, non tamen vincetur aut extinguetur
ante iudiciũ futurum, à nulla potentia Tyranno-
rum aut malitia hæreticorum.

Primò, hæc fides Petri, Tu es Christus filius Dei
viui, Matth. 16. est sola vera fides in toto mundo. Nam
pro illa sola orat Christus ne deficiat Lu 22. Si enim
non esset vera, Christus nõ rogasset pro illa: Nec bea-
tificasset Petrum & omnes hoc credentes. Nã inquit
Christus Matth. 16. Beatus es Simon Bar Iona &c. Se-
cundò est vera, quia pater eam reuelauit, Mat. 17. Hic
est filius meus dilectus, ipsum audite, Mat. 4. Non er-
gò ex indoctis fabulis, est hæc fides, inquit Apostolus
Petrus, 2. Pet. 1. Ipsi nos audiimus hanc vocẽ de cae-
lo delapsam: Tu es filius meus, &c. Etiam habemus
Propheticum sermonem Psalm. 2. Filius meus es tu,
ego hodiẽ genui te, &c. Si enim non esset vera hæc fi-
des, pater non eam reuelasset. Non excusantur ergò
Iudæi & Gentes Christum contemntes, 1. Corin. 1.
Nos prædicamus Christum, &c.

Secun-